

Analiza Preliminară a Impactului de Reglementare efectuată la proiectul Regulamentului privind portabilitatea numerelor

I. INTRODUCERE

Prezenta Analiză Preliminară a Impactului de Reglementare (AIR) a fost efectuată de către Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației, în continuare Agenția, în colaborare cu Grupul de lucru instituit în acest sens din reprezentanții furnizorilor de rețele și servicii de telefonie fixă și mobilă și în conformitate cu prevederile art. 13 din Legea cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător nr. 235-XVI din 20.07.2006 /*Monitorul Oficial nr. 126-130/627 din 11.08.2006*/ și Metodologia de analiză a impactului de reglementare și de monitorizare a eficienței actului de reglementare, aprobată prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 1230 din 24.10.2006 / *Monitorul Oficial nr. 170-173/1321 din 03.11.2006*/.

AIR prezintă argumentarea vizând necesitatea elaborării Regulamentului privind portabilitatea numerelor, în continuare Regulament, având în vedere impactul acestuia asupra utilizatorilor finali și furnizorilor de rețele și/sau servicii publice de telefonie.

II. SCOP ȘI OBIECTIVE

Scop: Scopul Regulamentului rezidă în asigurarea promovării dreptului utilizatorului final de a face alegeri bine informate și de a-și schimba furnizorul de servicii publice de telefonie, fără necesitatea de a modifica numărul de telefon, atunci când acest lucru este în interesul lui și fără a fi incomodat de obstacole juridice, tehnice sau practice, inclusiv de condiții, proceduri, obligații contractuale etc. cât și pentru a crea un mecanism accesibil, care să poată fi utilizat ușor și fără de erori la portarea numărului de abonat atât de către furnizorii de servicii publice de telefonie cât și de utilizatorii finali.

Obiective:

- 1) dezvoltarea concurenței în sectorul comunicațiilor electronice;
- 2) implementarea noilor servicii la tarife accesibile;
- 3) micșorarea diferențelor dintre tarifele pentru convorbirile în rețea și cele pentru convorbirile în afara rețelei;
- 4) încurajarea investițiilor eficiente în infrastructură.

III. ANALIZA SITUAȚIEI

Circumstanțe

În scopul identificării problemelor care necesită implicarea Agenției cât și a opțiunilor de intervenție de reglementare, Agenția a efectuat analiza evoluției sectorului de comunicații electronice, în special, a segmentelor de telefonie mobilă celulară și de telefonie fixă, având în vedere că portabilitatea numerelor poate fi implementată în aceste două segmente.

Sectorul comunicațiilor electronice reprezintă unul dintre cele mai dinamice sectoare din economia națională fiind foarte atractiv pentru investitorii străini.

Segmentul de telefonie fixă

Pe parcursul anului 2010, pe piața serviciilor de telefonie fixă au activat 17 furnizori, iar furnizorul principal pe această piață a continuat să fie S.A. „Moldtelecom”. Comparativ cu anul 2009, volumul total al vânzărilor pe această piață a înregistrat o scădere de 0,66% și a însumat 1 mld. 915 mil. lei. Vânzările furnizorului „Moldtelecom” S.A. au înregistrat o creștere de 0,09% și s-au cifrat la 1 mld. 893 mil. lei, iar cele ale furnizorilor alternativi s-au redus cu 39,4% și au constituit 22,18 mil. lei. Urmare a acestei evoluții, cota de piață consolidată a furnizorilor alternativi s-a micșorat de la 1,9%, în 2009, la 1,16%, în 2010.

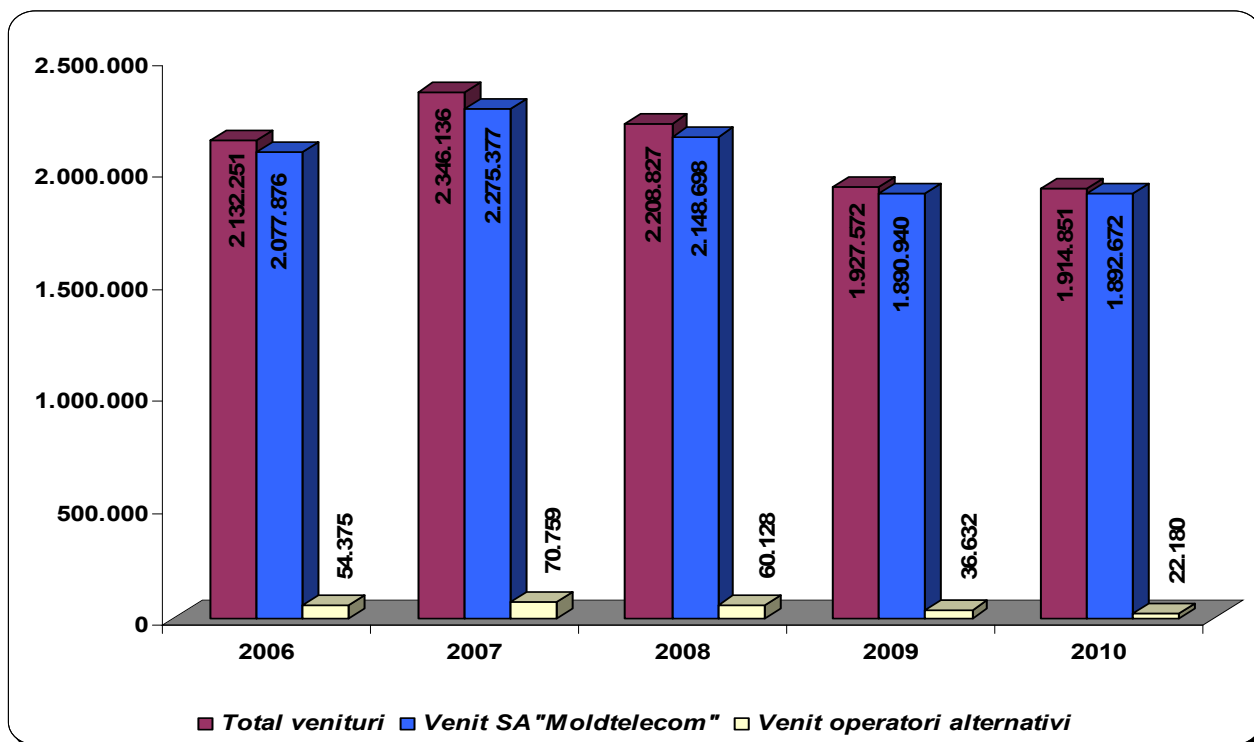

Fig. 1 Evoluția pieței de telefonie fixă, în funcție de cifra de afaceri, în mii lei

Sursa: ANRCETI

Ca și în anii precedenți, în 2010 cea mai mare cotă – de 53,8% - în structura cifrei de afaceri a furnizorilor de servicii de telefonie fixă a revenit veniturilor obținute din apelurile internaționale (Figura 2). Veniturile provenite din apelurile spre rețelele mobile și din abonamente au alcătuit 13,3%, iar veniturile obținute din apelurile interurbane și locale - 6,6 %. Cea mai semnificativă scădere au înregistrat veniturile provenite din apelurile spre rețele mobile - de la 16,4%, în 2009, la 13,3%, în 2010.

Numărul abonaților la serviciile de telefonie fixă a crescut, față de 2009, cu 22,4 mii sau cu 1,97% și a atins cifra de 1 mil.161 mii abonați. „Moldtelecom” S.A. a conectat la rețeaua sa 13,4 mii de abonați noi sau 59,9% din totalul conectărilor nete, iar furnizorii alternativi - circa 9 mii sau 40,1% din totalul conectărilor. La 31.12.2010 S.A. „Moldtelecom” avea 1 mil.123,7 mii abonați, iar furnizorii alternativi - 37,4 mii. Dintre aceștia cei mai mulți abonați i-au avut „Arax-Impex” S.R.L., „Orange Moldova” S.A. și „Sicres” SRL. Acești furnizori au deținut cote de piață de 0,97%, 0,77% și, respectiv, 0,28%.

Rata de penetrare a serviciilor de telefonie fixă a sporit cu 0,69 p. p. și a ajuns în anul 2010 la 32,6% (Figura 2).

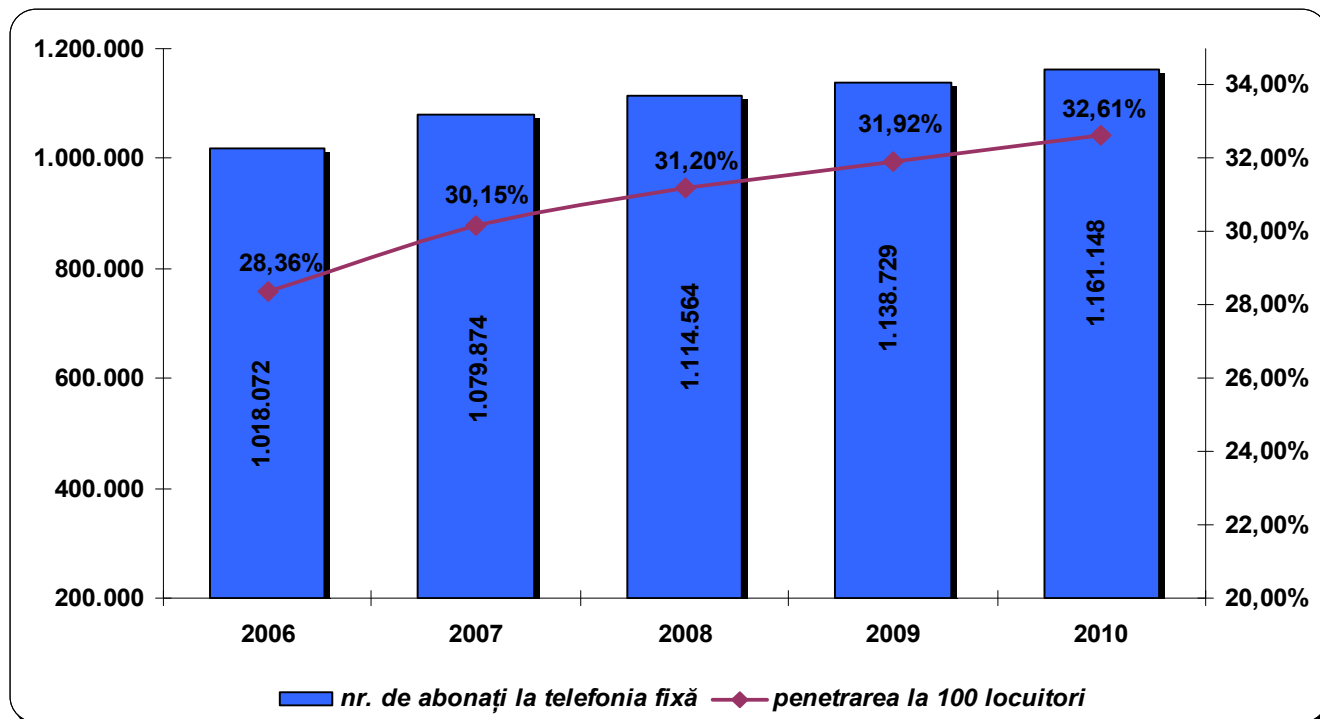

Fig. 2. Numărul de abonați și ratele de penetrare a serviciilor de telefonie fixă

Sursa: ANRCETI

Din cei 1 mil.161 mii de abonați înregistrați la finele anului 2010, 619,8 mii sau 53% sunt domiciliați în localitățile urbane, iar 541,3 mii sau 47% - în cele rurale. Rata de penetrare a serviciilor de telefonie fixă, raportată la 100 de locuitori, a constituit în localitățile urbane – 42%, iar în cele rurale - 25,9%.

Segmentul de telefonie mobilă

În anul 2010, pe piața de telefonie mobilă au activat trei furnizori: „Orange Moldova” S.A., „Moldcell” S.A, în standardele GSM și UMTS, și „Moldtelecom” S.A, sub marca comercială „Unite”, în standardele CDMA 2000 și UMTS. „Moldtelecom” S.A. a lansat rețeaua sa de comunicații mobile în standardul UMTS în 2010. Titularul celei de-a patra licențe pentru furnizarea serviciilor de telefonie mobilă în standardul GSM – „Eventis Mobile” SRL – nu a activat pe motiv că se afla în proces de insolvență. Volumul total al vânzărilor înregistrate în 2010 de cei trei furnizori a sporit, față de 2009, cu 420,5 mil. lei sau cu 13,86% și a depășit cifra de 3 mld. 454,1 mil. lei. Vânzările „Moldcell” S.A. s-au majorat cu 18,7% și au însumat 836,4 mil. lei, iar cele ale „Orange Moldova” S.A. - cu 13,6% și au ajuns la 2 mld. 519 mil. lei. Cifra de afaceri a „Moldtelecom” S.A. s-a micșorat cu 4,7% și a alcătuit circa 98,8 mil. lei. (Figura 3.).

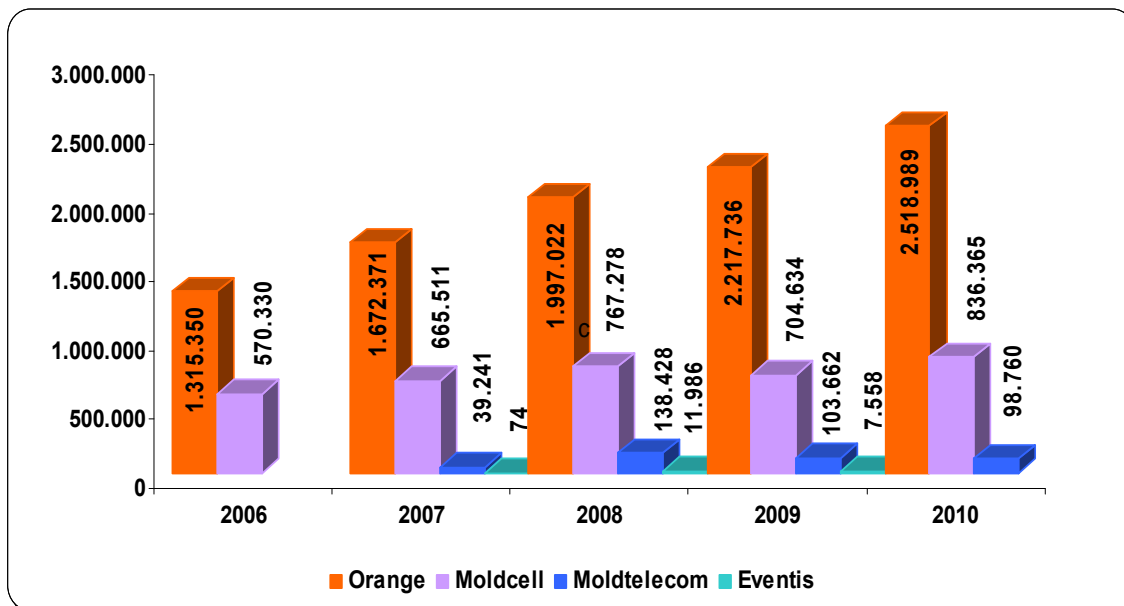

Fig. 3. Evoluția cifrei de afaceri a furnizorilor de telefonie mobilă, în mii lei

Sursa: ANRCETI

În funcție de cifra de afaceri, „Orange Moldova” S.A a deținut, în 2010, o cotă de piață de 72,93%, „Moldcell” S.A – de 24,21% și S.A. „Moldtelecom” – de 2,86%.

În 2010 a continuat ritmul de creștere ascendentă a utilizatorilor serviciilor de telefonie mobilă. Numărul acestora a sporit, față de 2009, cu 13,65% și a depășit 3 mil. 165,1 mii, iar rata de penetrare a serviciilor date a crescut cu 10,7 p.p și a ajuns la 88,8%. (Figura 4.).

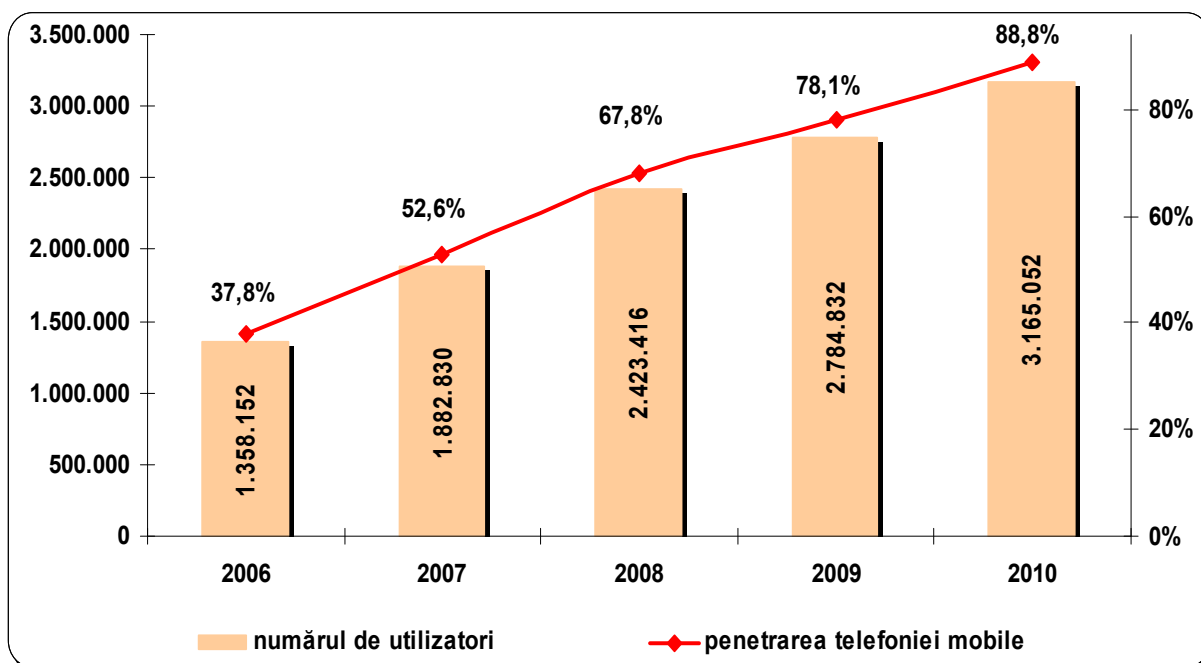

Fig. 4. Numărul utilizatorilor și ratele de penetrare a serviciilor de telefonie mobilă

Sursa: ANRCETI

În perioada de raport, cel mai mare număr de utilizatori noi conectați la rețeaua proprie – circa 188,2 mii – a înregistrat „Moldcell” S.A.. La 31.12.2010 numărul total al utilizatorilor acestui furnizor a depășit cifra de 1 mil. și a ajuns la 1 mil. 34,2 mii. Numărul utilizatorilor „Orange Moldova” S.A. a crescut cu 173,6 mii și a atins cifra de 2 mil., iar a „Moldtelecom” S.A. – cu 30,2 mii și s-a ridicat la 131,2 mii. (Figura 5).

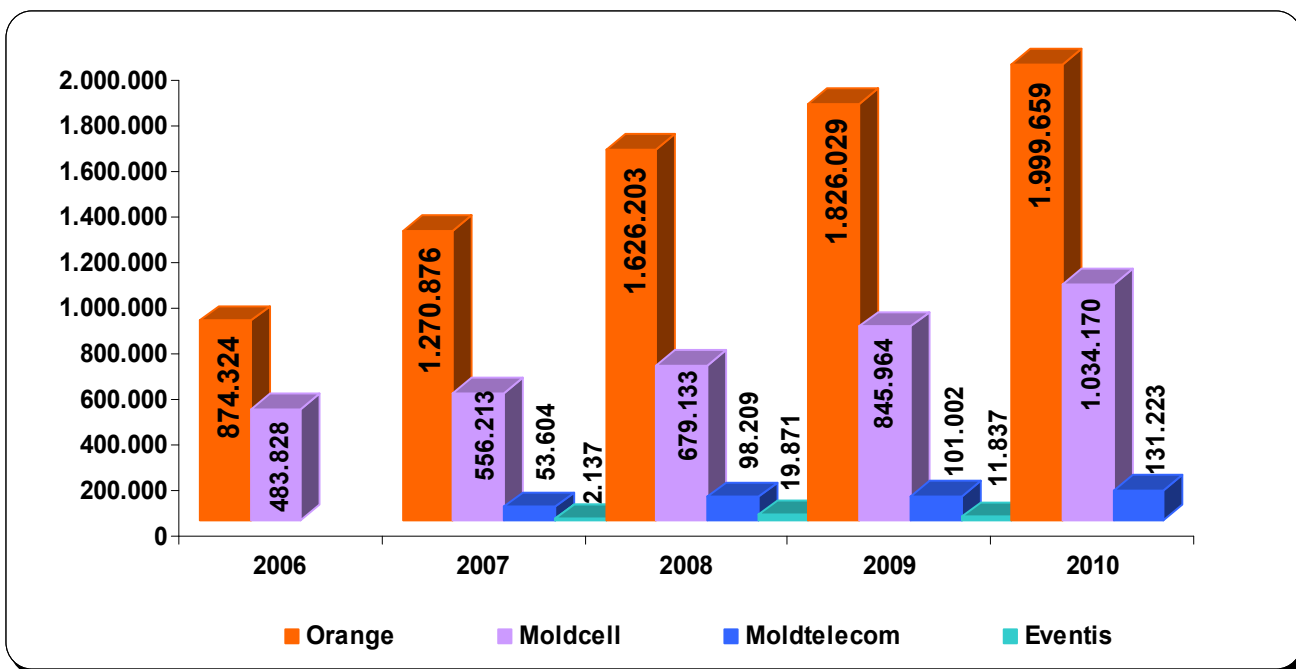

Fig. 5. Evoluția numărului de utilizatori de telefonie mobilă pentru furnizor

Sursa: ANRCETI

După numărul de utilizatori cea mai semnificativă cotă de piață – 63,18% - a continuat să fie deținută de „Orange Moldova” S.A. Comparativ cu 2009, cota de piață a acestui furnizor s-a redus cu 2,39 p.p. Totodată, cota de piață a „Moldcell” S.A. a crescut cu 2,39 p.p. și a ajuns la 32,7%, iar cea a „Moldtelecom” S.A. – cu 0,52 p.p. și a alcătuit 4,15% (Figura 6).

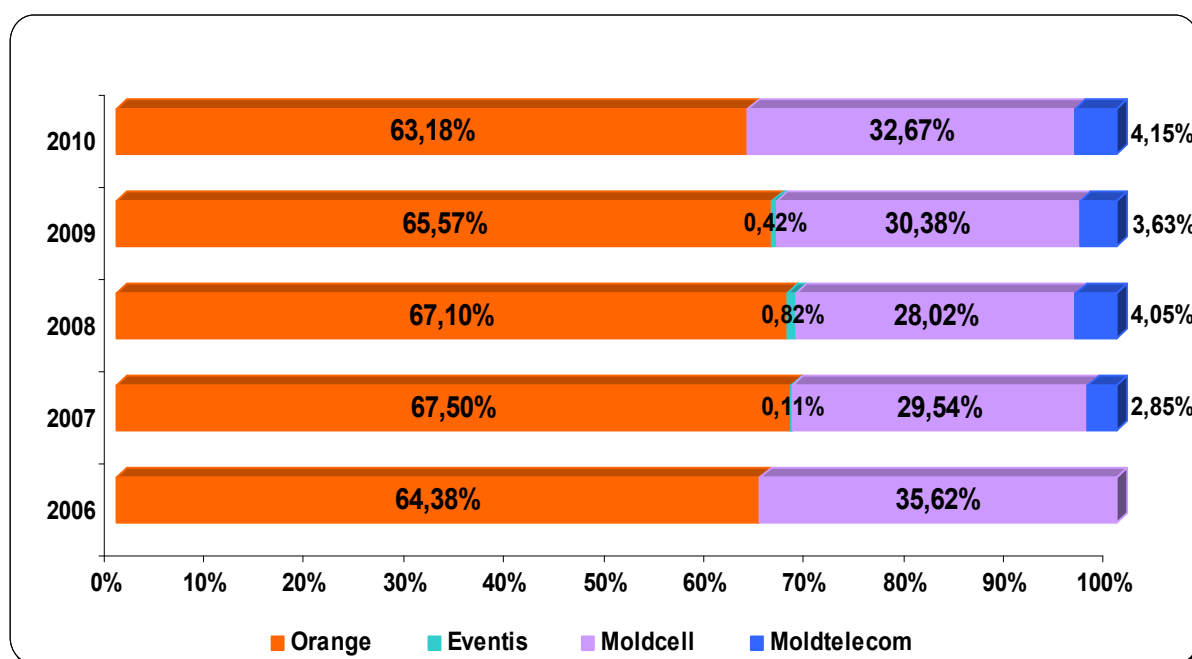

Fig. 6 Structura pieței, în funcție de numărul de utilizatori

Sursa: ANRCETI

În 2010 trendul de creștere a utilizatorilor serviciilor de telefonie mobilă în bază de abonamente a devenit mai pronunțat. Numărul acestora raportat la numărul total al utilizatorilor de telefonie mobilă a sporit, față de 2009, cu 2,8 p.p. și a ajuns la 30,5% (Figura 7).

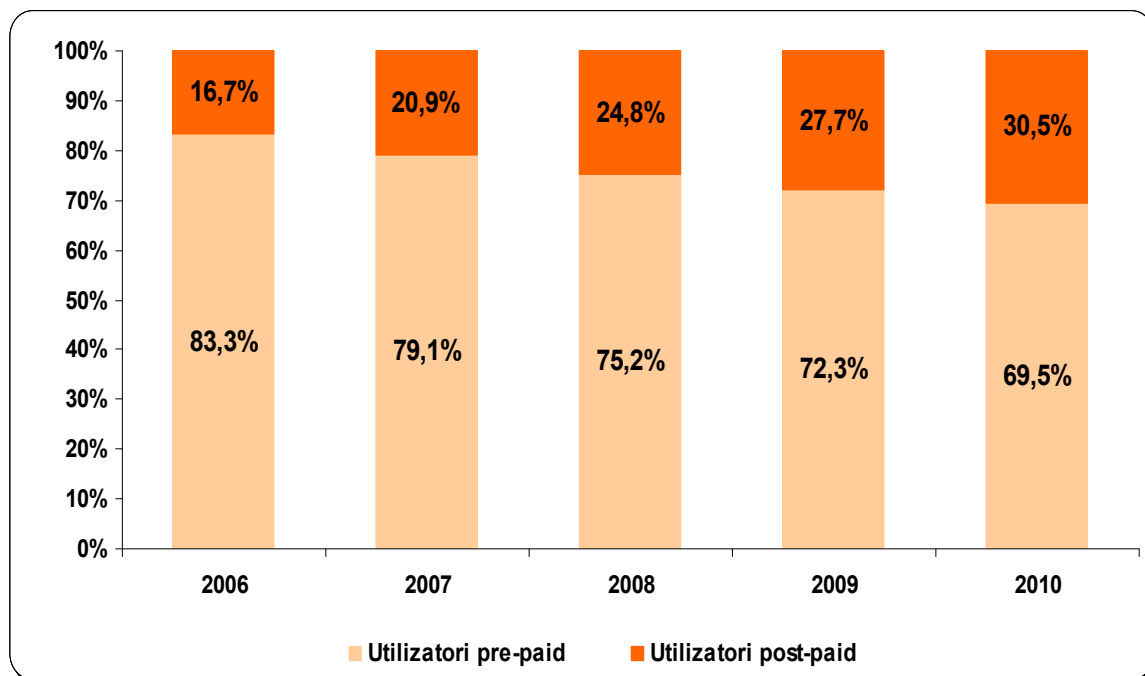

Fig. 7 Structura pieței, în funcție de tipul utilizatorilor

Sursa: ANRCETI

Volumul total al investițiilor efectuate în dezvoltarea piețelor de comunicații electronice a scăzut, față de 2009, cu 1,4% și a constituit 1 mld 725 mil. lei. Această evoluție a fost cauzată, în temei, de reducerea semnificativă a investițiilor în rețelele mobile. Volumul acestora s-a micșorat cu 17,2% și a însumat 941,1 mil. lei. Investițiile în rețelele fixe, datorită creșterii investițiilor în rețelele optice de acces și rețelele magistrale, s-au majorat cu 28% și au constituit 741,4 mil. lei, iar investițiile în rețelele audiovizuale – au crescut cu 24,7% și au alcătuit 42,7 mil. lei (Figura 8).

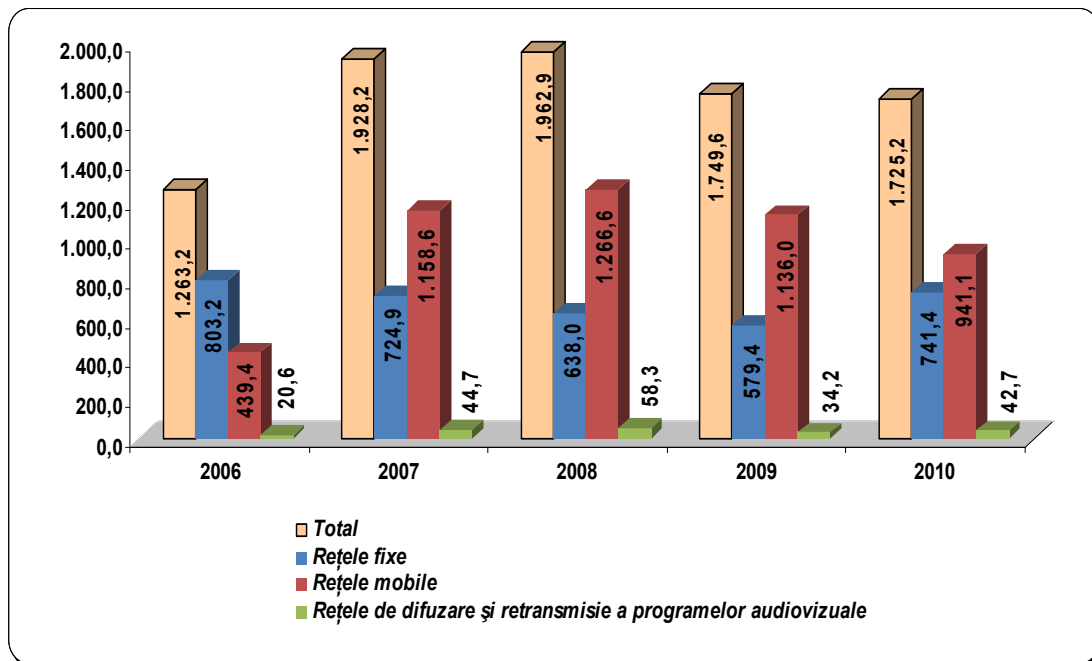

Fig. 8 Evoluția investițiilor efectuate în rețelele de comunicații electronice, în mil. lei

Sursa: ANRCETI

Din volumul total al investițiilor 54,6% au fost efectuate în dezvoltarea serviciilor de comunicații mobile, 29,9% - de telefonie fixă, 13,7% - de acces la Internet și 1,9% - a serviciilor de difuzare și retransmisie a programelor audiovizuale (Figura 9).

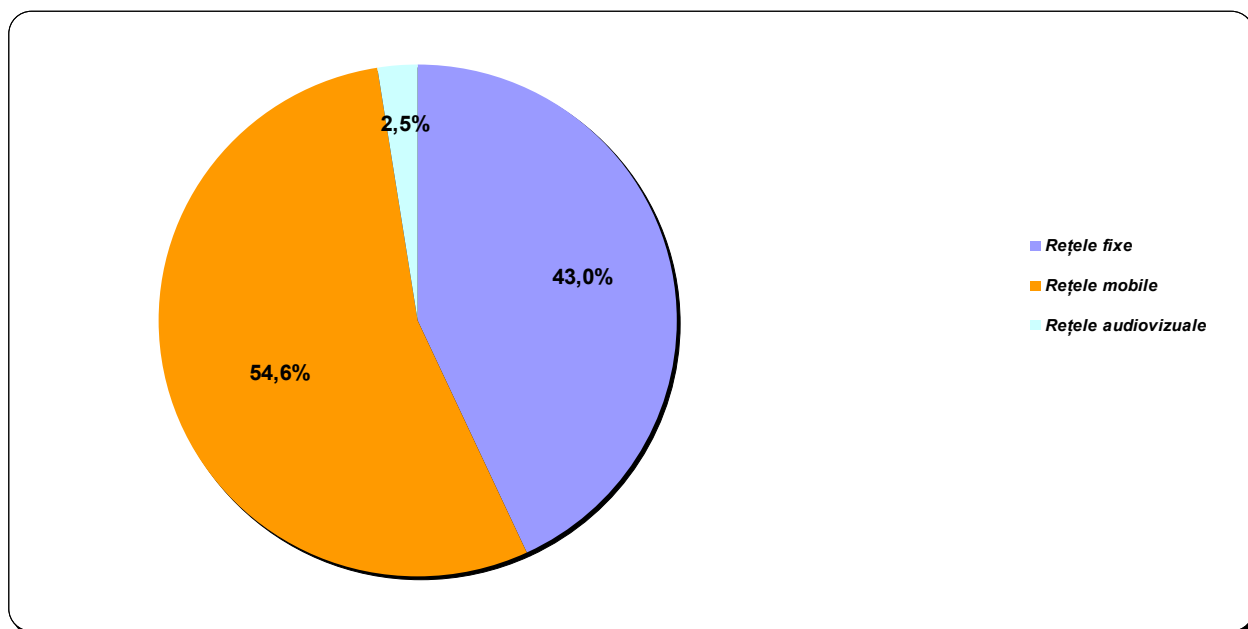

Fig. 9 Destinația investițiilor efectuate în sectorul de comunicații electronice

Sursa: ANRCETI

Potrivit datelor ANRCETI, în 2010 cei mai mari investitori au fost trei companii de comunicații electronice „Moldtelecom” S.A., „Orange Moldova” S.A. și „Moldcell” S.A. care împreună au asigurat 97,7% din totalul investițiilor. „Moldtelecom” S.A. a investit 976 mil. lei sau 56,6% din totalul investițiilor, „Orange Moldova” S.A.- 443,1 mil. lei sau 25,7% din total, iar „Moldcell” S.A. - 266,6 mil. lei sau 15,4%.

Problemele cu cel mai mare impact identificate la nivelul sectorului de comunicații electronice sunt următoarele:

Concurența: Ne cătând la faptul că liberalizarea completă de jure a sectorului a avut loc la 01.01.2004, concurența, în special pe segmentele de telefonie mobilă și fixă, este departe de nivelurile optime, iar auto reglementarea este aproape inexistentă.

IV. DEFINIREA PROBLEMEI

Implementarea portabilității numerelor telefonice se impune:

1) de jure de Legea 241-XVI din 15.11.2007 */Monitorul Oficial nr. 51-54/155 din 14.03.2008/*, Legea privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale nr. 317-XV din 18.07.2003 */Monitorul Oficial nr. 208-210/783 din 03.10.2003/*;

2) întru implementarea Strategiei Ministerului Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor de dezvoltare a domeniului telecomunicațiilor din 11.11.2004 */Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.218-223/460 din 03.12.2004/*;

3) întru implementarea Programului de implementare a portabilității numerelor în Republica Moldova pentru anii 2011-2013, aprobat prin Ordinul Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor nr. 52 din 30.06.2011 */Monitorul Oficial nr.118-121/918 din 22.07.2011/*;

4) în scopul armonizării legislației naționale cu prevederile Directivei 2002/22/CE din 7 martie 2002 privind serviciul universal și drepturile utilizatorilor cu privire la rețelele și serviciile electronice de comunicații și Directivei 2009/136/CE din 25 noiembrie 2009 ale Parlamentului European și a Consiliului.

Portabilitatea numerelor este un factor-cheie de facilitare a alegerii utilizatorului și a concurenței reale pe piețele competitive pentru comunicații electronice și ar trebui pusă în aplicare cât mai repede posibil, în mod normal în termen de cel mult o zi lucrătoare de la data semnării acordului de portare a numărului și respectiv utilizatorul să nu fie privat de serviciu mai mult de 24 de ore.

Posibilitatea utilizatorilor de a-și păstra numărul de telefon atunci când își schimbă furnizorul crește interesele acestora către ofertele alternative și le asigură o mai mare libertate de alegere pentru că elimină necesitatea de a informa cunoștințele despre schimbarea numărului de telefon. Posibilitatea păstrării aceluiași număr de telefon atunci când utilizatorul devine abonat al altui furnizor va conduce la depășirea unei bariere psihologice, va "elibera" utilizatorii. Numărul de telefon s-a transformat într-un element de identitate personală, utilizatorii renunțând greu la acesta. În multe cazuri, utilizatorul nu profită de noile oferte de pe piața, chiar dacă acestea i se par avantajoase, tocmai pentru a nu fi obligat să-și schimbe numărul de telefon pe care îl are de ani de zile și care a dobândit o valoare sentimentală sau una economică.

Reieșind din evoluția sectorului de comunicații electronice cât și din nivelul competiției pe piețele acestui sector, nivelurile investițiilor care constituie mai mult de 1,75 miliarde lei anual, a veniturilor din vânzări de circa 6 miliarde lei anual și a beneficiului de mai mult de 20 % obținut de către furnizorii de rețele și servicii publice de telefonie, considerăm că furnizorii respectivi din

Republica Moldova dispun de condițiile și resursele necesare implementării portabilității numerelor telefonice inițial în rețelele mobile, iar ulterior în rețelele fixe.

Potrivit Directivei 2009/136/CE, Autoritățile naționale de reglementare sunt în drept să stabilească procesul portabilității numerelor, ținând cont de dispozițiile naționale privind progresele tehnice. În acest sens Autoritatea națională de reglementare urmează să impună măsuri nediscriminatorii și proporționale în ceea ce privește procedura de transfer pentru a reduce la minimum riscul transferului utilizatorilor către un alt furnizor fără consimțământul acestora, inclusiv impunerea unor sancțiuni corespunzătoare, fără a provoca o diminuare a atractivității procedurii pentru utilizatori. Autoritatea de reglementare urmează să asigure că tarifarea între furnizorii de rețele și/sau de servicii pentru furnizarea portabilității numerelor este orientată spre costuri și că tarifele plătite direct de către abonați, dacă acestea există, nu au efect de schimbare a deciziei acestora în ceea ce privește schimbarea furnizorului de servicii. Autoritatea de reglementare urmează să țină cont, de asemenea, atunci când este necesar, de măsurile adecvate pentru a se asigura protecția utilizatorilor/abonaților pe parcursul procesului de portare și pentru a se asigura că aceștia nu sunt transferați la un alt furnizor împotriva voinței lor. Autoritatea de reglementare urmează a asigura că sunt prevăzute sancțiunile corespunzătoare împotriva furnizorilor, inclusiv și obligația de a oferi compensații abonaților în cazul întârzierilor survenite în portarea numărului sau în cazul portării abuzive efectuate de acestea sau în numele lor. Pentru evitarea cazurilor de abuzuri sau de întârzieri în portarea numerelor, autoritatea de reglementare urmează a fi abilitată cu dreptul de a impune sancțiuni corespunzătoare.

În acest sens se propune elaborarea Regulamentului privind implementarea portabilității numerelor.

Proiectul Regulamentului a fost elaborat ținând cont de recomandările internaționale și comunitare și în consultare cu experții internaționali în mod armonizat la nivel național. Regulamentul stabilește condițiile și principiile generale de implementare și realizare a portabilității numerelor de abonat în Republica Moldova.

V. GRUPURI DE INTERESE

Impactul reglementărilor care vor fi incluse prin Regulament va fi resimțit în măsuri diferite și adverse de câteva părți interesate:

- 1) utilizatorii finali de servicii de comunicații electronice;
- 2) furnizorii de rețele și servicii publice de comunicații electronice publice.

VI. EVALUAREA ABORDĂRILOR ALTERNATIVE

Întrucât, în conformitate cu art. 65 al Legii nr. 241-XVI din 15.11.2007, reglementarea portabilității numerelor în Republica Moldova este de competența Agenției, se propun următoarele opțiuni:

- 1) *A nu face nimic*
- 2) *Reglementarea clasică*

ALTERNATIVA	POSIBILE AVANTAJE	POSIBILE DEZAVANTAJE
I. A nu face nimic	Nu au fost identificate	1) Existența unor bariere concurențiale semnificative; 2) ratarea de către utilizatori a beneficiilor oferite prin oferte mai

		avantajoase, calitate mai bună a serviciilor și tarife mai mici; 5) furnizorii nu vor depune nici un efort pentru oferi condiții și prețuri mai accesibile
II. Reglementarea clasică – aprobarea Regulamentului privind portabilitatea numerelor în Republica Moldova	<ol style="list-style-type: none"> 1) funcționarea eficientă a pieței serviciilor de comunicații electronice; 2) reducerea costurilor de portare a numerelor cu cel puțin 10 % față de cele care vor fi stabilite în condițiile tehnice și comerciale sau alte reglementări emise în acest sens; 3) lansarea de noi programe de fidelizare tot mai convingătoare pentru utilizatori; 4) oferirea de servicii mai atractive și la prețuri accesibile pentru utilizatori; 5) creșterea calității serviciilor cu cel puțin 5% în comparație cu indicatorii care urmează a fi stabiliți în condițiile tehnice și comerciale; 6) alinierea la practicile altor țări în domeniul asigurării drepturilor omului, cu accent prioritar asupra asigurării libertății în alegere; 7) atragerea investițiilor în sector; 8) reducerea tarifelor pentru convorbirile în afara rețelei cu cel puțin 20%; 9) îmbunătățirea cunoștințelor și a abilităților furnizorilor de servicii în domeniul managementului, al marketingului și al tehnologiilor; 10) sporirea gradului de informare a populației cu privire la tarifele practicate pentru furnizarea acestora 11) Înlăturarea barierelor structurale în calea furnizării rețelelor, a infrastructurii asociate și a serviciilor de comunicații electronice. 	Nu au fost identificate

OPȚIUNEA I

Opțiunea 1 nu prevede realizarea din partea statului a unor acțiuni. Pe piața accesului la rețelele comunicațiilor electronice și infrastructura asociată vor predomina bariere structurale semnificative în calea furnizării rețelelor, a infrastructurii asociate și a serviciilor de comunicații electronice. Utilizatorii finali nu se vor bucura de avantajele oferite de piața cu o concurență

efectivă atât în termeni de reducere a prețurilor, creșterii varietății și disponibilității serviciilor, cât și în termeni de creștere a eficienței operaționale ale furnizorilor.

În cazul acestei opțiuni nu sunt prevăzute careva beneficii esențiale.

OPȚIUNEA II

Opțiunea prevede elaborarea Regulamentului privind portabilitatea numerelor care constituie o abordare complexă de integrare a principiilor libertății omului în documentele de reglementare din domeniu și la toate nivelurile de adoptare și implementare a deciziilor.

În vederea implementării portabilității numerelor, furnizorii de servicii publice de comunicații electronice trebuie să ia unele măsuri specifice de natură tehnică, operațională și administrativă care urmează a fi coordonate la nivel național.

Portabilitatea numerelor va fi implementată în conformitate cu Regulamentul și condițiile tehnice și comerciale, elaborate de către administratorul bazei de date centralizate în colaborare cu furnizorii de rețele și servicii publice de telefonie și aprobate de către Agenție, care vor stabili un set de reguli detaliate ce trebuie respectate în vederea realizării procesului de portare a numerelor și de rutare a apelurilor către numerele portate și care se aplică atât de furnizorii de servicii publice de telefonie care au obligația de a oferi abonaților lor, la cerere, portabilitatea numerelor geografice sau nongeografice, cât și de furnizorii de servicii publice de telefonie care originează apeluri cât și de administratorul bazei de date centralizate.

Implementarea și administrarea portabilității numerelor se realizează prin utilizarea unui sistem informatic – baza de date centralizată, care include resursele software, hardware și de comunicații adecvate. Baza de date centralizată alimentează o pagină de internet accesibilă publicului, care asigură informații referitoare la numerele portate.

Administratorul bazei de date centralizate se va selecta prin concurs cu aplicarea procedurii de selectare comparativă.

Selectarea comparativă este bazată pe principiul primul clasat, în urma evaluării unui cumul de criterii tehnice, administrative și/sau financiare cuprinse în caietul de sarcini, alte documente de concurs.

Concursul va fi organizat și desfășurat conform Procedurii de organizare și desfășurare a concursului de selectare a administratorului bazei de date centralizate pentru implementarea și realizarea portabilității numerelor în Republica Moldova elaborată și aprobată de către Agenție. Agenția este responsabilă pentru organizarea și asigurarea desfășurării concursului.

Organizarea, operarea, administrarea și întreținerea bazei de date centralizate pentru implementarea portabilității numerelor va fi asigurată conform Regulamentului respectiv de către administratorul acesteia care va fi selectat prin concurs deschis cu participare internațională organizat de către Agenție. Regulamentul de organizare, operare, administrare și întreținere a bazei de date centralizate va fi parte componentă a condițiilor tehnice și comerciale de implementare a portabilității numerelor.

VII. COSTURILE ȘI BENEFICIILE ANTICIPATE ALE INTERVENȚIEI STATULUI

Costuri:

Fiecare furnizor care originează apeluri va suporta propriile costuri asociate implementării portabilității numerelor, inclusiv costurile interfețelor cu bazele de date centralizate, care conform studiului efectuat de ANRCETI constituie de la 100 000 Euro pînă la circa 1 000 000 Euro, în dependență de capacitatea și complexitatea rețelei.

Nici un furnizor nu va fi obligat să compenseze unui alt furnizor costurile acestuia asociate implementării portabilității numerelor și nici nu va putea pretinde de a i se compensa aceste costuri de către alți furnizori.

Un furnizor donor poate pretinde achitarea de către furnizorul acceptor a unui tarif pentru portarea numărului. Tariful va fi stabilit în baza costurilor evitabile legate de portarea numerelor din propria rețea către rețeaua furnizorului acceptor, inclusiv celor administrative. Costurile de portare pentru fiecare număr variază de la țară la țară. Spre exemplu în țările CEPT aceste costuri variază de la 5 la 47 Euro, care pot fi achitate atât de abonați cât și de furnizori. Aceste costuri nu vor include costurile legate de portarea numerelor din alte rețele spre rețeaua proprie, care reprezintă costuri aferente propriei activități cu amănuntul.

Furnizorul acceptor va suporta costurile interne determinate de portarea numărului.

Fiecare furnizor care originează apeluri va suporta propriile costuri asociate rutării apelurilor (costuri de accesare a bazei de date centralizate) prin metoda All Call Query.

Tarifele de interconectare în cazul apelurilor spre numerele portate vor fi identice cu cele aplicate în mod obișnuit pentru apelurile spre rețeaua de destinație respectivă.

În cazul în care furnizorul care originează apelurile achiziționează serviciile de rutare de la un terț, condițiile de achiziționare a acestor servicii se vor stabili pe baze comerciale, prin negociere. Tarifele aferente, modalitățile de plată, precum și alte condiții, vor fi incluse în acordul de interconectare dintre furnizorul care originează apelurile și terț.

Costurile legate de organizarea bazei de date centralizate, conform studiului realizat de către Agenție constituie de la 800 000 pînă la 1 500 000 Euro. Organizarea bazei de date centralizate poate fi finanțată, după caz, din resursele proprii ale administratorului bazei de date centralizate, fonduri de investiții ale donatorilor externi, alte surse permise de legislația în vigoare. În cazul în care baza de date centralizate va fi organizată din mijloacele proprii ale administratorului acesteia, aceste investiții, de regulă, se restituie ulterior de către toți furnizorii de rețele și servicii conectați la baza de date centralizată proporțional la cantitatea de numere de abonat atribuite de către autoritatea de reglementare. Dacă, în rezultatul concursului va fi selectată oferta prin care se va propune această metodă de finanțare a bazei de date centralizate, respectiv costurile estimative suportate de furnizori pot fi următoarele:

La moment furnizorii dețin, prin licențele respective, circa 6 000 000 numere de abonat. În cazul în care cheltuielile pentru organizarea bazei de date centralizate vor constitui 1 200 000 Euro, atunci fiecare furnizor urmează să restituie câte 20 cenți Euro pentru un număr deținut. Conform proiectului Regulamentului Agenția va semna un acord de administrare a bazei de date centralizate pentru un termen de 10 ani, atunci pentru fiecare număr deținut furnizorii urmează să achite administratorului bazei de date centralizate câte 2 cenți Euro anual.

Costurile, anuale, aferente administrării, operării și întreținerii bazei de date centralizate constituie, conform practicii internaționale, circa 10-20 % din costul de organizare a bazei de date centralizate. Respectiv în cazul în care baza de date va costa 1 200 000 Euro atunci costurile de administrare vor constitui maximum 240 000 Euro sau respectiv câte 4 cenți Euro anual pentru fiecare număr.

În total furnizorii urmează să achite, estimativ, administratorului bazei de date centralizate câte 6 cenți Euro anual pentru un număr deținut.

Plățile care urmează a fi achitate administratorului bazei de date centralizate, de către toți furnizorii care sunt conectați la baza de date centralizată, vor fi stabilite în condițiile tehnice și comerciale în baza costurilor evitabile de implementare, administrare, operare și întreținere a bazei de date centralizate. Administratorul bazei de date centralizate va presta servicii, inclusiv va percepe plăți în condiții nediscriminatorii.

Administratorul bazei de date centralizate va prezenta Agenției și va publica pe pagina sa Internet, anual, raportul de audit care să confirme respectarea de către acesta a obligațiilor sale prevăzute de legislația în vigoare și acordul încheiat cu Agenția.

Administratorul bazei de date centralizate nu are dreptul să practice alte activități economice, cu excepția implementare, administrare, operare și întreținere a bazei de date centralizate.

Furnizorul donor nu va factura abonatul și nu va pretinde la alte forme de recompensă de la abonat pentru activitățile de portare a numărului.

Tarifele cu amănuntul aplicate apelurilor către numerele portate vor fi echivalente tarifelor aplicate apelurilor către numerele din alte rețele și făcute public de către furnizorii care originează apelurile, inclusiv prin pagina de internet a furnizorilor.

În cazul în care furnizorii acceptori percep utilizatorilor finali tarife pentru furnizarea serviciului de portabilitate a numerelor, acestea vor fi accesibile și transparente.

În cazul în care portarea numărului implică și necesitatea schimbării echipamentului terminal utilizat de către abonat (ex: la portarea unui număr de la un furnizor care utilizează tehnologia GSM la un furnizor care utilizează tehnologia CDMA, de la tehnologia PSTN la tehnologia IP etc.), la transmiterea cererii de portare, furnizorul acceptor va informa abonatul cu privire la configurația și tipul echipamentelor terminale ce pot fi utilizate pentru furnizarea serviciului în urma portării și va specifica partea responsabilă de dotare cu echipament terminal respectiv.

Furnizorii sunt obligați să ofere compensații abonaților în cazul întârzierilor survenite în portarea numărului sau în cazul portării abuzive efectuate de acestea sau în numele lor. Mărimea acestor compensații va fi stabilită în reglementările respective emise de Agenție, astfel încât să aibă efect disuasiv pentru furnizori în ceea ce privește întârzierea portării sau portarea împotriva voinței abonaților.

Plata pentru utilizarea resurselor de numerotare portate se achită către Agenție de către furnizorul donor.

Furnizorul donor are dreptul să ceară de la furnizorul acceptor recuperarea, din data realizării portării numărului de abonat, a plății pentru utilizarea numărului de abonat portat care urmează a fi achitate către Agenție. Această plată se calculează proporțional perioadei de utilizare de către furnizorul acceptor a numerelor portate și se achită în cel mult 30 de zile de la data facturării furnizorul acceptor de către furnizorul donor inițial.

Conform studiului realizat de către Agenție, furnizorii care realizează portabilitatea numerelor nu mai efectuează achitări reciproce pentru realizarea purtării numerelor ci suportă individual toate costurile de oarece aceste costuri sunt practic simetrice.

Alocarea mijloacelor financiare sau altor mijloace din partea statului nu se preconizează.

Beneficii:

Implementarea portabilității numerelor în unele state membre ale UE și în SUA a contribuit la îmbunătățirea serviciilor (în unele cazuri furnizorii au venit cu oferte tentante pentru a-și menține utilizatorii), numerele care au fost portate nu au reprezentat un procent semnificativ din totalul numerelor de telefon. Numărul de abonați care au ales să-și schimbe furnizorul de servicii de telefonie, păstrându-și același număr de telefon diferă de la țară la țară dar care în mare parte nu a depășit 10%.

Este de menționat faptul că implementarea portabilității numerelor nu se măsoară în numărul de portări care au loc ci în beneficiile utilizatorilor pe care furnizorii încearcă să-i atragă sau să-i rețină prin oferte mai avantajoase, calitate mai bună a serviciilor și tarife mai mici.

Portabilitatea numerelor de telefon va înlătura temerile utilizatorilor de pierdere a numărului de telefon și de eventualele probleme legate de schimbarea acestuia.

Portabilitatea numerelor de telefon poate aduce beneficii importante atât utilizatorilor, care pot beneficia de noi oferte fără a renunța la datele sale de contact, cât și pentru furnizori care își pot crește cota de piață.

Implementarea portabilității înlătură și o barieră importantă din calea dezvoltării concurenței în sectorul comunicațiilor electronice și este de așteptat ca presiunea concurențială suplimentară pe care o creează disponibilitatea portabilității să determine furnizorii să depună eforturi suplimentare pentru menținerea utilizatorilor/abonaților prin programe de fidelizare tot mai convingătoare și să ofere servicii tot mai atractive și condiții de furnizare pe înțelesul tuturor utilizatorilor pentru a atrage noi utilizatori. De aceea, succesul portabilității va fi reflectat și de eforturile pe care le vor face furnizorii pentru a-și păstra abonații și numerele acestora, nu numai de cantumul numerelor de telefon care vor părăsi rețelele originare.

Pe termen lung, portabilitatea ar putea conduce la micșorarea diferențelor dintre tarifele pentru convorbirile în rețea și cele pentru convorbirile în afara rețelei.

VIII. STRATEGIA DE CONSULTANȚĂ

Regulamentul a fost consultat cu Grupul de lucru pentru implementarea portabilității numerelor, creat și condus de către Agenție și cu experții internaționali din cadrul BERD, TAIEX etc. În Grup de lucru sunt incluși specialiștii ai Agenției, reprezentanții ai furnizorilor de rețele și servicii publice telefonice care vor avea obligația de implementare a portabilității numerelor. La data de 18 august 2011 AIR preliminar însoțită de proiectul regulamentului au fost expuse pe pagina de internet a Agenției pentru constare publică până la data de 09 septembrie 2011 (anunțul publicitar, Anexa 1).

Recomandări la AIR preliminar și la proiectul Regulamentului au parvenit de la:

S.A. „Orange Moldova” scr. Nr.4035 din 09.09.2011; S.A. „Moldcell” scr. Nr. 3460 -09/11 din 09.09.11; S.A. „Moldtelecom” scr. Nr. 01-09-3/7560 din 08.09.2011, SRL „StarNet” scr. 05/1196 din 07.09.201, Agenția pentru protecția Concurenței scr. Nr. 242-1366 din 26.09.2011.

În rezultatul consultărilor publice Agenția a întocmit sinteza recomandărilor parvenite de la persoanele interesate (Anexa 2) și au fost organizate audieri publice pe marginea recomandărilor ne acceptate de către Agenție (procesul verbal – Anexa 4.) Anunțul publicitar privind organizarea audierilor publice a fost expus pe pagina de internet a Agenției la data de 16 septembrie 2011 (Anexa 3.).

IX. IMPLEMENTARE

Implementarea Portabilității va contribui la realizarea de către Republica Moldova a angajamentelor naționale și internaționale asumate în contextul obiectivelor strategice în domeniul asigurării drepturilor omului, cu accent prioritar asupra asigurării libertății în alegere. Implementarea portabilității numerelor se va realiza în 3 etape principale:

I. Pregătirea procesului de implementare a portabilității numerelor: *sfârșitul anului 2011*

II. Implementarea portabilității în rețelele de telefonie mobilă: *sfârșitul anului 2012*

III. Implementarea portabilității în rețelele de telefonie fixă: *sfârșitul anului 2013*

La I etapă vor fi realizate următoarele acțiuni:

1) Elaborarea și aprobarea Regulamentului privind portabilitatea numerelor în Republica Moldova.

2) Elaborarea și aprobarea procedurii de organizare și desfășurare a concursului, a principiilor și criteriilor de selectare a unei/unor entități care va realiza și/sau administra baza de

date centralizată pentru implementarea portabilității numerelor în rețelele de telefonie mobilă și fixă.

3) Organizarea și desfășurarea concursului de selectare a entității/entităților care va realiza și/sau administra baza de date centralizată.

La etapă II vor fi realizate următoarele acțiuni:

- 1) Organizarea bazei de date centralizate pentru rețelele mobile.
- 2) Operarea modificărilor necesare în rețelele de telefonie mobilă.
- 3) Lansarea testărilor în rețelele de telefonie mobilă.
- 4) Implementarea portabilității numerelor în rețelele de telefonie mobilă.

La etapă III vor fi realizate următoarele acțiuni:

- 1) Ajustarea bazei de date centralizate pentru rețelele fixe.
- 2) Operarea modificărilor în rețelele de telefonie fixă.
- 3) Lansarea testărilor în rețelele de telefonie fixă.
- 4) Implementarea portabilității numerelor în rețelele de telefonie fixă.

X. RESPONSABILI

Responsabili pentru realizarea acțiunilor sus-menționate vor fi autoritățile după cum urmează:

1) elaborarea și aprobarea procedurii de organizare și desfășurare a concursului pentru selectarea administratorului bazei de date centralizate - Agenția în colaborare cu grupul de lucru privind portabilitatea numerelor;

2) elaborarea și aprobarea caietului de sarcini pentru organizarea concursului, a altor documente de concurs - Agenția în colaborare cu grupul de lucru privind portabilitatea numerelor;

3) organizarea și asigurarea desfășurării concursului de selectare a administratorului bazei de date centralizate – Agenția și comisia de concurs instituită de către Agenție care va include specialiștii respectiv din cadrul Agenției, furnizorilor de rețele și servicii de telefonie fixă și mobilă experți internaționali independenți etc.;

4) elaborarea și aprobarea Condițiilor tehnice și comerciale privind portabilitatea numerelor în rețelele de telefonie – administratorul bazei de date centralizate, furnizorii și Agenția;

5) operarea modificărilor necesare în rețelele de telefonie pentru implementarea portabilității numerelor și a serviciului de informare a utilizatorilor finali – furnizorii de rețele și servicii publice de telefonie fixă și mobilă;

6) organizarea bazei de date centralizate - administratorul bazei de date centralizate;

7) lansarea testărilor în scopul implementării portabilității numerelor- furnizorii de rețele și servicii publice de telefonie fixă și mobilă ;

8) implementarea portabilității numerelor în rețelele de telefonie mobilă și fixă - furnizorii de rețele și servicii publice de telefonie fixă și mobilă.

XI. MONITORIZARE

La toate etapele de implementare a portabilității numerelor se va realiza monitorizarea implementării portabilității de către Agenție și grupul de lucru privind portabilitatea numerelor.

Procesul de implementare a portabilității numerelor va fi însoțit de monitorizarea permanentă a realizării acțiunilor propuse și a rezultatelor obținute pentru ca, în caz de necesitate,

să fie operate modificările de rigoare în politicile publice promovate de Guvern cât și în reglementările emise în acest sens.

Trimestrial, în baza informațiilor furnizorilor responsabili de implementarea portabilității, Grupul de lucru privind implementarea portabilității numerelor vor elabora rapoarte de monitorizare care vor fi prezentate Agenției. Rapoartele vor include analiza progresului în implementare a portabilității numerelor dificultățile întâmpinate și modalități de depășire a problemelor apărute.

Monitorizarea va permite analiza rezultatelor reale comparativ cu cele scontate și se va efectua cu regularitate de către Grupul de lucru în baza indicatorilor de monitorizare, atât cantitativi, cât și calitativi, stabiliți în Programul de implementare a portabilității numerelor în Republica Moldova pentru anii 2011-2013, pentru fiecare acțiune propusă.

Indicatorii de progres și performanță

În procesul de monitorizare vor fi utilizați următorii indicatori de progres și performanță:

- 1) creșterea concurenței;
 - 2) reducerea costurilor de schimbare a furnizorilor;
 - 3) lansarea de noi programe de fidelizare tot mai convingătoare și la prețuri accesibile pentru utilizatori;
 - 4) creșterea calității serviciilor;
 - 5) sporirea gradului de satisfacție a utilizatorilor privind serviciile de comunicații electronice, cu accent prioritar asupra asigurării libertății în alegere a furnizorului de servicii publice de telefonie;
 - 6) sporirea volumului de investiții în sector;
 - 7) reducerea tarifelor pentru convorbirile în afara rețelei;
 - 8) sporirea gradului de informare a populației privind furnizarea serviciului de portabilitate a numerelor, inclusiv referitor la tarifele practicate pentru furnizarea acestui serviciu și pentru apelurile realizate către numerele portate;
 - 9) asigurarea portării și activării numărului în termen maxim de o zi lucrătoare de la data încheierii acordului privind portarea numărului la un nou furnizor;
- evoluția (dinamica) numerelor portate **La etapă III vor fi realizate următoarele acțiuni:**
- 10) .

XII. CONCLUZII

În urma analizei anterioare putem menționa că opțiunea II va oferi cele mai mari beneficii și avantaje economice, politice și sociale. Astfel, se optează pentru Opțiunea II, care răspunde criteriului de planificare a unei reglementări bune, clare pentru utilizatori și furnizori.

Implementarea prevederilor Regulamentului privind implementarea portabilității numerelor în Republica Moldova va conduce la crearea unui mecanism accesibil, care să poată fi utilizat ușor și fără de erori la portarea numărului de abonat atât de către furnizorii de servicii publice de telefonie fixă și mobilă cât și de utilizatorii finali, la reducerea barierelor structurale în calea dezvoltării eficiente a concurenței, reducerea costurilor apelurilor contribuind la dezvoltarea unei societăți informaționale noi, dezvoltarea piețelor de comunicații electronice întru binele utilizatorilor, economiei naționale și societății.

XIII. RECOMANDĂRI

Autorii AIR militează pentru Opțiunea II, întrucât aceasta întrunește toate standardele prevăzute pentru actele normative.

Elaborarea Regulamentului privind implementarea portabilității numerelor în Republica Moldova se bazează pe cerințele pieței, oferă avantaje, și nu reprezintă careva impact neproporțional asupra unei categorii de utilizatori sau întreprinzători.